

Skriftlig fremsættelse (28. marts 2025)

Udenrigsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om Danmarks indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen med Amerikas Forenede Stater (Beslutningsforslag nr. B 173)

Danmarks sikkerheds- og forsvarspolitiske samarbejde med USA har dybe historiske rødder. Siden undertegnelsen af Washington-traktaten i 1949 har ”Den Nordatlantiske Traktats Organisation” (NATO) sammen med USA udgjort hjørnestenen for Danmarks sikkerhed. Den sikkerhedspolitiske situation i Europa og truslen mod NATO er skærpet, og der er øget behov for, at Danmark og Europa tager større ansvar for vores fælles sikkerhed. Det er samtidig i klar dansk og europæisk interesse, at det transatlantiske bånd styrkes. Udenrigsminister Lars Løkke Rasmussen og daværende amerikanske udenrigsminister Anthony Blinken underskrev den 21. december 2023 aftale om forsvarssamarbejde mellem regeringen i Danmark og regeringen i Amerikas Forenede Stater af 21. december 2023 (”forsvarssamarbejdsaftalen”). Aftalen med bilag er vedlagt beslutningsforslaget.

Forsvarssamarbejdsaftalen giver USA øget adgang til dansk territorium og mulighed for at udføre militære aktiviteter på og fra dansk jord, som bl.a. kan omfatte udstationering af amerikansk personel, opbevaring af militært materiel og udstyr, vedligeholdelse, træning og øvelser. Aftalen indebærer bl.a. en ændring af den hidtidige danske politik om ikke at tillade permanent tilstedeværelse af udenlandske tropper på dansk jord, som har været gældende siden 1953. Med aftalen udvides USA’s mulighed for at tage del i forsvaret af Europa, Norden og Østersøen, hvorved NATO’s kollektive forsvar af Europa styrkes. Dermed tager Danmark og USA i fællesskab større ansvar for europæisk og transatlantisk sikkerhed.

USA har indgået bilaterale forsvarssamarbejdsaftaler med en række europæiske lande, herunder de øvrige nordiske lande. Senest underskrev Sverige og Finland i december 2023 tilsvarende aftaler med USA, som blev ratificeret i hhv. august og september 2024. Samlet understøtter de bilaterale aftaler det amerikanske forsvars positionering og transport af personel og materiel i Europa. Dermed bidrager forsvarssamarbejdsaftalerne til NATO’s kollektive afskrækkelses- og forsvarsevne.

Formålet med forslaget til folketingsbeslutning er i henhold til grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt., at opnå Folketingets samtykke til, at regeringen på Danmarks vegne indgår forsvarssamarbejdsaftalen.

Forsvarssamarbejdsaftalen med USA fastlægger en opdateret juridisk ramme for amerikansk militær tilstedeværelse på dansk jord og tillader en mere permanent amerikansk militær tilstedeværelse i Danmark. Således giver aftalen amerikanske styrker uhindret adgang til aftalte militære områder og anlæg i Danmark, som aktuelt omfatter flyvestationer i Karup, Skrydstrup og Aalborg, jf. aftalens bilag A.

Forsvarssamarbejdsaftalen supplerer NATO-statusoverenskomsten af 1951 for NATO-styrker (”NATO SOFA”), som fastsætter generelle rammevilkår for styrker fra NATO’s medlemslande, når de opholder sig i et andet NATO-land. Dermed regulerer aftalen sammen med NATO SOFA de amerikanske styrker og deres pårørendes tilstedeværelse på dansk territorium.

Forsvarssamarbejdsaftalen har karakter af en folkeretlig bindende traktat. Af aftalens præambel fremgår, at den bygger på Danmarks og USA’s fulde respekt for hinandens suverænitet og for formålene og principperne i FN-pagten og Den Nordatlantiske Traktat, som anerkender respektive folkeretlige forpligtelser samt anerkender, at de amerikanske styrkers tilstedeværelse bidrager til at styrke sikkerheden og stabiliteten i Danmark og Danmarks nærområde. Af præambelen fremgår desuden, at aftalen er i overensstemmelse med princippet i NATO SOFA artikel III, stk. 1. i henhold til hvilken, de amerikanske styrkers, deres pårørendes og amerikanske leverandørers tilstedeværelse på dansk territorium er af ikke-permanent natur og uanset varighed anses for at være midlertidig.

Aftalen gælder for en indledende periode på ti år. Efter den indledende periode fortsætter aftalen med at være i kraft, men kan opsiges af en af Parterne med et års skriftligt varsel til den anden Part ad diplomatiske kanaler.

Aftalen gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Alle aktiviteter under forsvarssamarbejdsaftalen skal ske med fuld respekt for Danmarks suverænitet, grundlov og forfatningsmæssige sædvane, lovgivning og folkeretlige forpligtelser, herunder i forhold til oplagring af visse våbentyper på dansk territorium, jf. forsvarssamarbejdsaftalens artikel 1, stk. 2.

Indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen med USA medfører behov for lovændringer. Forsvarsministeren forventer at fremsætte et lovforslag den 28. marts 2025 med henblik på at tilvejebringe det retlige grundlag for opfyldelse af aftalen. Regeringens indgåelse af forsvarssamarbejdsaftalen kræver derfor Folketingets samtykke, jf. grundlovens § 19, stk. 1, 2. pkt. Folketingets samtykke søges indhentet gen-

nem dette beslutningsforslag med henblik på, at regeringen på Danmarks vegne indgår forsvarssamarbejdsaftalen med USA.

Forsvarssamarbejdsaftalen træder i kraft, når USA og Danmark ved noteudveksling har orienteret hinanden om, at hver part har gennemført de interne procedurer, der er nødvendige for aftalens ikrafttræden.